

ទីបំរើ គឺជាអង្គគម្ពីរនៃទាំងបំរើ - លេខមួយ

រួមទាំងពីរបស់ Miller

Jeff Pippenger

2023-09-13

លោក William Miller បានស្ថាបនាសារព្រះយាករណ៍របស់គាត់លើក្របខ័ណ្ឌខ្លួនដែលបានកើតឡើង
បង្កការបំផ្លិចបំផ្លាញ ដល់គាត់បានកំណត់អត្តសញ្ញាណយ៉ាងត្រឹមត្រូវថាជា
រួមបុណ្យមិនគោរពព្រះ និងរួមសម្មតិចបំរើ។

«William Miller នៅពេលអនុវត្តវិធីបកស្រាយព្រះគម្ពីររបស់គាត់
បានសង្កេតឃើញថា ក្នុងអត្ថបទអាប៉ូកាលីបទិកនានា
មានបុរាណបទមួយកំណត់ច្បាស់លាស់
គឺការប្រកួតប្រជែងរវាងបុរាណបទរបស់ព្រះជាម្ចាស់ និងសត្រូវរបស់ពួកគេ។ ក្នុងការវិភាគ
របស់គាត់អំពីអំណាចដ៏ល្បីល្បាញរបស់ព្រះជាម្ចាស់តាមរយៈសម័យកាលទាំង
ឡាយ គាត់បានអភិវឌ្ឍន៍អំពីអំពើស្អប់ខ្ពើមទាំងពីរ ដោយកំណត់ថា
សាសនាហ្គោត (អំពើស្អប់ខ្ពើមទីមួយ)
ជានិមិត្តសញ្ញានៃកម្មលាំងបៀតបៀនដ៏ល្បីល្បាញនៅខាងក្រុងរ៉ូមជំនុំ
ហើយសម្មតិចបំរើ (អំពើស្អប់ខ្ពើមទីពីរ)
កំណត់ច្បាស់អំណាចបៀតបៀនដ៏ល្បីល្បាញនៅក្នុងក្រុមជំនុំ។
មូលបទនៃអំពើស្អប់ខ្ពើមទាំងពីរនេះហើយ
ដែលបានកំណត់លក្ខណៈការបកស្រាយនាយកភាពច្រើនរបស់អ្នកដើរតាមគាត់»។ P.
Gerard Damsteegt, Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission,
22.

ពួកវាទាំងពីរនេះអាចនាំទៅដល់ការបំផ្លាញ ទទួលបានសេចក្តីពិតថា
ក្របខ័ណ្ឌខ្លួនការអនុវត្តទំនាយរបស់ Miller គឺជាអំណាចពីរដ៏ល្បីល្បាញ
គឺសាសនាព្រះវេនិយម និងអំណាចសម្មតិចបំរើ។
ទោះបីជាពួកគេបានកំណត់ទុកថាជាការវិភាគអំពីបុរាណបទស្តីពីសត្រូវរបស់ពួក Millerite
ប៉ុណ្ណោះ ហើយមិនមែនជាសេចក្តីពិតដ៏ល្បីល្បាញនៃព្រះបានប្រទានឲ្យគាត់ក៏ដោយ។

«ព្រះជាម្ចាស់បានចាត់ទុករបស់ទ្រង់មកប៉ះពាល់ដល់ចិត្តរបស់កសិករម្នាក់
ដែលមិនបានជឿព្រះគម្ពីរ ដើម្បីបង្កើតនាំគាត់ឲ្យស្វែងរកទំនាយទាំងឡាយ។ ទូររបស់ព្រះ
ជាម្ចាស់បានមកសួរសុខទុក្ខអ្នកដ៏ល្បីល្បាញដែលបានប្រកាសនេះជាញឹកញាប់
ដើម្បីបង្ហាត់នាំគាត់
និងបើកសម្តែងដល់ការយល់ដឹងរបស់គាត់អំពីទំនាយទាំងឡាយ
ដែលត្រូវតែធ្វើឡើងដ៏លឿនរហ័សស្តីពីព្រះ។
ការចាប់ផ្តើមនៃខែសីហាដែលបានកំណត់ដោយពួកវាបានប្រទានឲ្យគាត់
ហើយគាត់បានប្រកាសនាំឲ្យស្វែងរកកំណត់ត្រាប្រកបដោយបុរាណបទពីមួយទៀត
រហូតដល់គាត់សម្តែងមើលព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដោយសេចក្តីអស្ចារ្យ
និងសេចក្តីកោតសរសើរ។
គាត់បានឃើញនូវទីនោះនូវខ្ពស់ស្រស់ដ៏ពេញលេញនៃសេចក្តីពិត។
ព្រះបន្ទូលនោះ ដែលគាត់បានប្រកាសថាមិនមែននៃការបំផ្លាញគំនិតពីព្រះ
ឥឡូវនេះបានបើកចំហចំពោះទស្សនវិស័យរបស់គាត់ ក្នុងស្ថានភាព

និងសិរីរុងរឿងរបស់វា។ គាត់បានឃើញថា
ផុតកែមួយនៃបទគម្ពីរពន្យល់ផុតកែមួយទៀត
ហើយនូវពេលវេលាអត្ថបទមួយគ្រប់គ្រាន់បិទចំពោះការយល់ដឹងរបស់គាត់
គាត់បានរកឃើញនូវកូនផុតកែមួយផុសដេញត្រូវបន្ទូល
នូវអ្វីដែលពន្យល់អត្ថបទនោះ។
គាត់បានគោរពព្រះបន្ទូលបរិសុទ្ធរបស់ព្រះដោយសច្ចៈក្នុងអំណរ
និងដោយសច្ចៈគោរពនិងសច្ចៈក្នុងការខិតខំដង្ហែរដល់បំផុត»។ Early
Writings, 230.

«ទេវតារបស់ទ្រង់» គ្រូរូបសិស្សទើប វាយតម្លៃអត្ថបទព្រះបន្ទូលដោយផ្ទាល់ថាជា
ការប្តឹងប្រកាស

ពាក្យរបស់ទេវតាដែលថា «ខ្ញុំគឺជាប្រធាន ដល់ឈ្មោះនៃចំពោះព្រះភក្ត្រនៃព្រះ»
បង្ហាញថា
គាត់កាន់កាប់តំណែងដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់នៃកិត្តិយសនៃកូនបណ្ឌិតស្មោះស្ម័គ្រ។
កាលដែលគាត់មកជាមួយសារមួយដល់ដានីយ៍ គាត់បាននិយាយថា
«គ្មាននរណាម្នាក់ដែលឈ្លបជាមួយខ្ញុំក្នុងការទាំងនេះទេ លើកលែងតែម៉ែកែល
[ព្រះគ្រីស្ទ] ជាព្រះអង្គគម្ពីររបស់អូសក»។ ដានីយ៍លេខ 10:21។ អំពីការប្តឹងប្រកាស
ព្រះអង្គសង្កត់ត្រូវមានព្រះបន្ទូលនៃកូនវិវរណៈ ដោយមានព្រះបន្ទូលថា
«ទ្រង់បានចាត់ទេវតារបស់ទ្រង់មក ប្រាប់ដោយទីសំគាល់ដល់យ៉ូហាន
ជាអូសកបម្រើរបស់ទ្រង់»។ វិវរណៈ 1:1។ ហើយទេវតាបានប្រកាសដល់យ៉ូហានថា
«ខ្ញុំជាអូសកបម្រើជាមួយអូសក និងជាមួយបងប្អូនរបស់អូសក គឺពួកហោរ»។
វិវរណៈ 22:9, R.V. គំនិតដ៏អស្ចារ្យមួយ—ថា
ទេវតាដែលឈ្មោះនៃចំពោះបន្ទាប់កូនកិត្តិយសពីព្រះរាជបុត្រនៃព្រះ គឺជាអង្គក្នុងកូន
គ្រូរូបសិស្សដែលបើកសម្តែងនូវព្រះបំណងរបស់ព្រះដល់មនុស្សមានហឫទ័យ។ The Desire
of Ages, 99.

«គំនិតដ៏អស្ចារ្យមួយ—គឺថា
ទេវតាដែលឈ្មោះនៃចំពោះបន្ទាប់កូនកិត្តិយសពីព្រះរាជបុត្រនៃព្រះ
គឺជាអូសកដែលគ្រូរូបសិស្សដែលបើកសម្តែងនូវព្រះបំណងទាំងឡាយរបស់ព្រះ»
ដល់ចិត្តរបស់ William Miller។ មិនត្រឹមតែ Gabriel ប៉ុណ្ណោះទេ
ប៉ុន្តែទេវតាទាំងឡាយជាច្រើនបានដឹកនាំការយល់ដឹងរបស់គាត់អំពីទំនាយទាំងឡាយ
«ដែលតែងតែដឹកសម្បត្តិមាញចំពោះបុរាណសុត្ររបស់ព្រះ»។ Gabriel
និងទេវតាផុសដេញត្រូវបានដឹកនាំ Miller ឆ្លងកាត់ព្រះគម្ពីរជាបន្តបន្ទាប់
ចាប់តាំងពីលោកបុរាណសុត្រនៃមុខ។ ហេតុនេះហើយ
គាត់គ្រូរូបសិស្សនាំទៅដល់ទំនាយពេលវេលាដែលដឹងជាងគេបំផុតក្នុងព្រះគម្ពីរ គឺជា
«បុរាណសុត្រ» (ព្រះពាន់បុរាណសុត្រនៃ) នៃ លើវិវរណៈ ជំពូក ២៦
ជាយូរមុនពេលដែលគាត់គ្រូរូបសិស្សនាំទៅដល់ព្រះបិរយចុងនៃ ដានីយ៍លេខ ៨ ខ ១៤។

«បន្ទាប់មក ខ្ញុំបានអំណោយខ្លួនឯងដល់ការអធិស្ឋាន
និងដល់ការអានព្រះបន្ទូល។
ខ្ញុំបានសម្រេចចិត្តដាក់ចោលទាំងអស់នូវទស្សនៈដែលខ្ញុំបានកាន់ទុកជាមុន
ដើម្បីប្រៀបធៀបព្រះគម្ពីរជាមួយព្រះគម្ពីរយ៉ាងហ្មត់ចត់
ហើយបន្តការសិក្សារបស់វាតាមរបៀបដែលមានលំដាប់លំដោយ និងមានវិធីសាស្ត្រ។
ខ្ញុំបានចាប់ផ្តើមពីសៀវភៅលោកបុរាណសុត្រ ហើយអានពីខ្លួនទៅខ្លួន ដោយមិន

នបន្តតទៅមុខលឿនជាងអត្ថបទនៃអត្ថបទនីមួយៗត្រូវបានបើកសម្តែងឡើង
ដើម្បីបំប្លែងឧបករណ៍ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងអាជីវកម្មនិយម
ឬការប្រឆាំងគ្នាណាមួយ។ រាល់ពេលដែលខ្ញុំបានប្រទះឃើញអ្វីមួយដែលស្រពិចស្រពិល
វិធីអនុវត្តរបស់ខ្ញុំគឺប្រៀបធៀបជាមួយនឹងអត្ថបទពាក់ព័ន្ធទាំងអស់;
ហើយដោយជំនួយពី CRUDEN ខ្ញុំបានពិនិត្យមើលគ្រប់បទគម្ពីរទាំងអស់ដែលមាន
ពាក្យសំខាន់ណាមួយដែលមាននៅក្នុងផ្នែកស្រពិចស្រពិលណាមួយ។ បន្ទាប់មក
ដោយទុកឲ្យពាក្យនីមួយៗមានទម្ងន់សមរម្យរបស់វាចំពោះប្រធានបទនៃអត្ថបទ
ប្រសិនបើទស្សនៈរបស់ខ្ញុំអំពីវាសមស្របគ្នាជាមួយអត្ថបទពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ក្នុង
ព្រះគម្ពីរ នោះវាក៏លឿនជាងការលំអិតទៀត។ តាមវិធីនេះ
ខ្ញុំបានបន្តការសិក្សាព្រះគម្ពីរ ក្នុងការអានព្រះគម្ពីររបស់ខ្ញុំលើកដំបូង
អស់ប្រហែលពីរឆ្នាំ ហើយបានពង្រីកចិត្តយ៉ាងពេញលេញថា
ព្រះគម្ពីរជាអនុកបកស្រាយរបស់ខ្លួនឯង។ ខ្ញុំបានរកឃើញថា
តាមរយៈការប្រៀបធៀបព្រះគម្ពីរជាមួយប្រវត្តិសាស្ត្រ ព្យាករណ៍ទាំងអស់
តាមដំណើរការសម្រេចចិត្តហើយ បានសម្រេចឡើងតាមន័យគ្រប់គ្រង;
ហើយគ្រប់រូបភាពប្រៀបប្រដូច ពាក្យប្រៀបធៀប ឧបមា សច្ចក្នុងប្រដូច។ល។
ទាំងអស់ក្នុងព្រះគម្ពីរ គឺត្រូវបានពន្យល់នៅក្នុងបរិបទជាប់គ្នាជាប់របស់វាភូតាម
ឬក៏ពាក្យដែលត្រូវបានបញ្ជាក់ឡើងនោះ
ត្រូវបានកំណត់និយមន័យនៅក្នុងផ្នែកផ្សេងៗនៃព្រះបន្ទូល
ហើយនៅពេលដែលត្រូវបានពន្យល់យ៉ាងដូច្នេះហើយ
គឺត្រូវយល់តាមន័យគ្រប់គ្រងស្របតាមសច្ចក្នុងពន្យល់នោះ។ ដូច្នេះ ខ្ញុំបានពង្រីកចិត្តថា
ព្រះគម្ពីរគឺជាប្រព័ន្ធនៃសច្ចក្នុងពិតដែលបានបើកសម្តែង
ដែលត្រូវបានប្រទានយ៉ាងច្បាស់លាស់ និងសាមញ្ញដល់មនុស្សទាំងអស់
“មនុស្សដើរតាមផ្លូវ ទោះបីជាល្ងង់ ក៏មិនចាំបាច់រងរឿងនៅក្នុងនោះដែរ” ...»

«តាមរយៈការសិក្សាព្រះគម្ពីរបន្ថែមទៀត ខ្ញុំបានសន្និដ្ឋានថា
រយៈពេលបុរាណនៃអធិបតេយ្យភាពរបស់សាសន៍ដទៃ
ត្រូវតែចាប់ផ្តើមនៅពេលដែលជនជាតិយូដាបានហាត់បង្រៀនភាពជាតិឯករាជ្យ
នៅក្នុងការចាប់ផ្តើមនិយមន័យនៃម៉ោងនាស
ដែលអនុកកំណត់កាលបរិច្ឆេទដ៏ល្អអំពីផ្នែកនៃកំណត់ថា នៅឆ្នាំ 677 មុន គ.ស.; ថា
2300 មុន គ.ស. បានចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងចិត្តសិបសប្បដាហ៍
ដែលអនុកកំណត់កាលបរិច្ឆេទដ៏ល្អអំពីផ្នែកនៃកំណត់ថា ចាប់ពីឆ្នាំ 457 មុន គ.ស.;
ហើយថា 1335 មុន គ.ស. ដែលចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងការដកកញ្ចប់នូវការផ្សាយរាល់មុខ
និងការតាំងឡើងនូវអំពើស្តីអំពីខ្មែរដែលបង្កឲ្យសង្គមដាច់ផ្សេង ដានីយ៍លៃ
ជំពូកបុរាណ ខន្ធដប់មួយ
ត្រូវកំណត់កាលបរិច្ឆេទចាប់ពីការតាំងឡើងនៃអធិបតេយ្យភាពសម្រេចចិត្ត
បន្ទាប់ពីការដកកញ្ចប់នូវអំពើស្តីអំពីខ្មែរបែបពហុវេនីយម
ហើយតាមដំណើរការនៃអនុកប្រវត្តិសាស្ត្រដ៏ល្អអំពីផ្នែកនៃខ្ញុំអាចពិគ្រោះបាន
នោះគួរតែត្រូវកំណត់កាលបរិច្ឆេទចាប់ពីប្រហែលឆ្នាំ 508 នៃ គ.ស.។
ដោយគណនារយៈពេលទំនាយទាំងអស់នេះចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនីមួយៗ
ដែលអនុកកំណត់កាលបរិច្ឆេទដ៏ល្អអំពីផ្នែកនៃកំណត់សម្រាប់ព្រឹត្តិការណ៍ទាំងឡាយ
ដែលតាមភស្តុតាងច្បាស់លាស់ វាគួរតែត្រូវបានគណនាចាប់ពីព្រឹត្តិការណ៍ទាំងនោះ
ពួកវាទាំងអស់នឹងបញ្ចប់ក្នុងពេលតម្លៃ ប្រហែលឆ្នាំ 1843 នៃ គ.ស.។ ដូច្នេះ
នៅឆ្នាំ 1818 នៃចុងបញ្ចប់នៃការសិក្សាព្រះគម្ពីររយៈពេលពីរឆ្នាំរបស់ខ្ញុំ
ខ្ញុំត្រូវបាននាំឲ្យឈានដល់សច្ចក្នុងសន្និដ្ឋានដ៏ឧឡារិកថា

បុរាណមុតប្រែរំលឹកនាំចាប់ពីពេលនោះទៅ
កិច្ចការទាំងអស់នៃស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នរបស់យើង នឹងត្រូវបានបញ្ចប់...» William
Miller's Apology and Defense, 6, 12.

គោលការណ៍នៃការលើកឡើងជាលើកដំបូង បញ្ជាក់ថា
អ្វីដែលត្រូវបានលើកឡើងជាលើកដំបូង គឺមានសារៈសំខាន់ខ្ពស់បំផុត
ហើយអ្វីដែលត្រូវបានលើកឡើងជាលើកដំបូងនៅក្នុងវិវរណៈ ជំពូក ១ ខ ១
គឺដំណើរការនៃការប្រកាសវិវាទ ដល់ព្រះវរបិតាបុរាណ
នៃពេលវេលាបុរាណសម័យដល់ព្រះយេស៊ូវ ហើយព្រះអង្គគឺជាបុរាណវិទូនៃការបំបែក
បន្ទាប់មកនៃការនោះបុរាណវិទូនៃហេតុអ្វីនាក់ ដល់ក្រុមយោធន៍សាសនាវិវាទ
ហើយផ្សេងទៀតនៅក្នុងជំនុំទាំងឡាយ។
នៃពេលវេលាដ៏អស្ចារ្យនៃនិយមន័យបដិសេធការងារ និងការរកឃើញទាំងឡាយរបស់ William
Miller ពួកគេមិនគួរមើលរំលងនៃបដិសេធការរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះទេ
ប៉ុន្តែពួកគេក៏មានបដិសេធដំណើរការនៃការប្រកាសវិវាទនោះផងដែរ ដល់ហេតុអ្វី
Miller ឲ្យយល់នូវការយល់ដឹងរបស់គាត់ផងដែរ
ហើយពួកគេមានបដិសេធដំណើរការនោះ
ដល់ជាមួយគ្នាហើយគ្រប់គ្នាសម្រាប់មនុស្សទាំងឡាយ ក្នុងការយល់ពីវិវរណៈ
របស់ព្រះយេស៊ូវគ្រីស្ទ ដល់ត្រូវបានបដិសេធនៃឡើងមុនពេលការសាកល្បងបិទបញ្ចប់។

មីលលើកត្រូវបានដឹកនាំឲ្យយល់ថា រយៈពេល «បុរាណវិទូ» ក្នុងគម្ពីរលើកនេះ
បានចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ 677 មុនគ.ស។ រហូតដល់ឆ្នាំ 1856 ទើបព្រះអម្ចាស់បានប្រកាស
ហើរ អដេសុន ដើម្បីបំភ្លឺអត្ថបទព្រឹត្តិបត្រថា ការបំបែកខ្លួននៃ «បុរាណវិទូ» នោះ
ក៏ត្រូវបានអនុវត្តទៅលើកុលសម្ព័ន្ធទាំងដប់ខាងជើងនៃស្ថានភាពផងដែរ។
ព្រះអម្ចាស់កំពុងព្យាយាមអភិវឌ្ឍការយល់ដឹងអំពី «បុរាណវិទូ» ឲ្យស្របតាម
ប៉ុន្តែហ្នឹងដោយការរកឃើញជាមូលដ្ឋានរបស់មីលលើកអំពី «បុរាណវិទូ»។
ប៉ុន្តែនៅឆ្នាំ 1856 ពេលនោះហេតុអ្វីបានជាពួកគេមិនបានបញ្ជាក់តាមរយៈ ហើរ អដេសុន
បានមកដល់ទីបញ្ចប់យ៉ាងអាថ៌កំបាំង
ពីព្រោះអត្ថបទទីប្រាំបីក្នុងសិរីនោះបានបញ្ចប់ដោយពាក្យរបស់ ជេមស៍ វ៉ាយត៍
ដែលនាំពេលនោះជានិពន្ធនាយកនៃ Review and Herald ថា «នឹងបន្ត»។ វាត្រូវ «បន្ត»
មិន ប៉ុន្តែមិនទាន់បានបន្តរហូតដល់ក្រោយថ្ងៃទី 11 ខែកញ្ញា ឆ្នាំ 2001
នៃពេលវេលាដ៏ព្រះអម្ចាស់បានដឹកនាំបុរាណវិទូរបស់ខ្លួនទៅកាន់ «ផ្សារចាស់ៗ»
ហើយនាំទីបំផុតទៅកាន់សិរីអត្ថបទដែលមិនទាន់បានបញ្ចប់
ដល់ត្រូវបាននិពន្ធដោយ ហើរ អដេសុន។

យើងមិនកំពុងពិភាក្សាអំពីការបោះបង់នៃការចាប់ផ្តើមគ្រប់បន្ទាប់ពីការខកចិត្ត
តំបន់នោះឡើយ ប៉ុន្តែគ្រាន់តែបង្ហាញថា ទោះបីជា Miller ត្រូវបានដឹកនាំទៅកាន់
“បុរាណវិទូ” នៃលើកទី ២៦ ក៏ដោយ ក៏វាច្បាស់ណាស់ថា
ព្រះអម្ចាស់មានព្រះបំណងបង្កើនការយល់ដឹងអំពី “បុរាណវិទូ”
ឲ្យយល់ពីការយល់ដឹងមូលដ្ឋានរបស់ Miller ចំពោះបុរាណវិទូនោះ។
ព្រះអង្គបានផ្សព្វផ្សាយ Hiram Edson ជាអ្នកបម្រើដ៏ដ៏ល្អនោះ
ពីក្នុងបុរាណវិទូសាស្ត្រនោះផងដែរ ដល់ព្រះអង្គបានផ្សព្វផ្សាយពីមុនមកឲ្យទទួលនិមិត្ត
តំពីព្រះគ្រីស្ទកំពុងយាងចូលទៅក្នុងទីបរិសុទ្ធបំផុត នៅថ្ងៃទី 23 ខែតុលា ឆ្នាំ 1844។

នេះហើយជាមូលហេតុដែលខ្ញុំប្រាប់បុរសម្នាក់ៗសម្រាប់អ្នកទាំងឡាយដែលបានឮអំពី
ដើម្បីបិទទូលសុភាពថា ក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ការអនុវត្តតុលាការទាំងអស់របស់មីឡូឡើ
ត្រូវបានស្ថាបនាលើការយល់ដឹងរបស់គាត់អំពីអំណាចបំផុតទាំងពីរ
ដែលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរដានីយ៍លែ ត្រូវបានគំរោងថាជា «ប្រចាំថ្ងៃ» (លទ្ធផលនៃជឿព្រះ)
ដែលតែងតែពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹង «ការរំលង» ឬ «អំពើឱ្យខូច»
ដែលទាំងពីរនេះគំរោងឱ្យទិដ្ឋភាពខុសៗគ្នានៃអំណាចបំផុតរបស់លទ្ធផលសម្រាប់បាប។
ការយល់ដឹងជាមូលដ្ឋានរបស់មីឡូឡើអំពីអំណាចរួម
បានកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងចាប់តាំងពីបុរសគិតស្មារតីដែលគាត់គំរោងនោះ។

ពួកវាបានព្រះរួមទាំងការរិះគន់លើផង បានដឹកនាំមីលុលីរ
ឱ្យឈានទៅដល់ការយល់ដឹងទាំងឡាយដែលគាត់បានប្រកាស។ ការយល់ដឹងទាំងនោះ
រួមមានទាំងទំនាយដែលគាត់បានប្រកាស
ច្បាប់នានាក្នុងការបកស្រាយព្រះគម្ពីរដែលគាត់បានប្រើ ហើយក៏ទាំងគំរោងការណ៍ដែលអនុ
ញ្ញាតឱ្យគាត់រៀបចំទំនាយទាំងនោះបានត្រឹមត្រូវផងដែរ។ មីលុលីរ
ត្រូវបានប្រទានឱ្យនូវគំរោងការណ៍ដែលថា
អំណាចបំផុតស្មើគ្នាដល់ព្រះដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងដានីយ៍លែ គឺរួមមិនជឿព្រះ
និងរួមបាប។ Future for America
ត្រូវបានដឹកនាំទៅកាន់គំរោងការណ៍នៃអំណាចបំផុតស្មើគ្នាដល់ព្រះ គឺនាគ សត្វសាហាវ
និងហោរាក្នុងក្រុងយ៉ា។

ហើយខ្ញុំប្រាប់បុរសម្នាក់ៗអំពីពិភពលោកមិនសុភាពបី ដូចជាកងក្របី ចេញពីមាត់នាគ
ហើយចេញពីមាត់សត្វសាហាវ ហើយចេញពីមាត់ហោរាក្នុងក្រុងយ៉ា។
ដំបូងគឺពិភពលោករបស់អារក្ស ដែលផ្ដើមការអនុវត្តទាំងឡាយ
ហើយចេញទៅដល់សត្វចង្រៃទាំងឡាយនៃនេដី និងនៃលោកិយទាំងមូល
ដើម្បីបិទទូលពួកគេក្នុងសង្គមមនុស្សដែលផ្ដើមនោះរបស់ព្រះដ៏មានគ្រប់ព្រះចេស្ដា។
វិវរណៈ 16:13, 14។

សំណង់សម្រាប់អនាគតរបស់អាមេរិកត្រូវបានកសាងលើកិច្ចការរបស់ Miller
ប៉ុន្តែវាទៅឆ្ងាយលើសពីកន្លងដែលកិច្ចការរបស់គាត់បានបញ្ចប់។
សាសនាអាជីវិទ្យាសុទ្ធបោះបង់សំណង់របស់គាត់
ហើយត្រូវបានប្រើកាន់ទំនាយរបស់បុរសស្មើគ្នាដល់ព្រះ និងរួម។
ខុសបែបនាក់ទំនាយដដែលនោះ ត្រូវបានបន្តយកឡើងនៅក្នុងគម្ពីរវិវរណៈ
ដែលបានចាប់ផ្ដើមនៅក្នុងគម្ពីរដានីយ៍លែ។

«វិវរណៈជាសង្ខេបនៃលទ្ធផលបិទគ្នា ប៉ុន្តែវាក៏ជាសង្ខេបនៃលទ្ធផលបើកផងដែរ។ វាក៏
ត្រូវបានប្រើក្នុងការណ៍អនុវត្តនៃនីតិវិធីឡើងនៅក្នុងចុងចុងក្រោយនៃបុរសគិត
ស្មារតីនៃនីតិវិធីនេះ។ សច្ចក្នុងបង្កើននៃក្រុងសង្ខេបនៃនេះមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់
មិនមែនជាអ្វីអាថ៌កំបាំង និងមិនអាចយល់បានឡើយ។ នៅក្នុងវា
ខុសនៃទំនាយដដែលត្រូវបានលើកយកមកដូចនៅក្នុងសង្ខេបនៃដានីយ៍លែ។
ទំនាយខុសៗ ព្រះមានបន្ទូលឡើងវិញ ដោយបង្ហាញថា
ត្រូវផ្ដល់សារៈសំខាន់ដល់ទំនាយទាំងនោះ។
ព្រះអម្ចាស់មិនមានបន្ទូលឡើងវិញអំពីអ្វីៗដែលមិនមានសារៈសំខាន់ធំធេងឡើយ»។
Manuscript Releases, volume 9, 8.

មីលុលើរ មិនអាចយល់ឃើញពាក្យទំនាយទាំងឡាយនៅក្នុងគម្ពីរវិវរណៈបានទេ
ពីព្រោះខុសបែនទាក់ទងនៃទុដិហាកាន និងលទុដិហាសី
ដដែលគួរមានកំណត់អត្ថសញ្ញាណយ៉ាងច្បាស់លាស់នៅក្នុងគម្ពីរដានីយ៍លៃ នោះ
គួរមានពង្សវិកននៅក្នុងគម្ពីរវិវរណៈ ដើម្បីបញ្ចូលចូលអំណាចបៀតបៀនបន្ទាប់
ដល់នឹងឡើងមកលើឆាកនៃបុរេបុរិសសត្វពុទ្ធសាសនា។

«តាមរយៈសាសនាពុទ្ធសាសនា ហើយបន្ទាប់មកតាមរយៈសម្មាសម្ពុទ្ធសាសនា
សាតាំងមានបុរេបុរិសអំណាចរបស់វាអស់រយៈពេលជាច្រើនសតវត្ស
ដោយខិតខំលុបបំបាត់សាក្សីស្នាមនោះគ្រប់រូបសព្វថ្ងៃនេះ។ ពួកសាសនាពុទ្ធសាសនា
និងពួកហ្វានីយម គួរមានជំរុញដោយវិញ្ញាណនាគដូចគ្នា។ ពួកគេខ្មោចគ្នាគ្នាមើលថា
សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនា ដោយផ្ទុយពីពុទ្ធសាសនាពុទ្ធសាសនា គឺជាសត្វដដែលគ្រោះថ្នាក់ និងសាហាវជាង។
តាមរយៈឥទ្ធិពលរបស់សាសនាឡើយ សាតាំងមានចាប់លើកិច្ចការទាំងឡាយ។
ក្រុមជំនុំរបស់ពួកដដែលអះអាងខ្លួនថាជាបុរេបុរិស
គួរមានអូសបញ្ចូលទៅក្នុងជួររបស់សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនា
ហើយអស់រយៈពេលជាងមួយពាន់ឆ្នាំ
រាស្ត្ររបស់ពួកនេះបានរងទុក្ខខ្មោចគ្រោះថ្នាក់ពីរយ៉ាងរបស់នាគ។
ហើយនៅពេលដែលសម្មាសម្ពុទ្ធសាសនា គួរមានដកហូតកម្ពុជារបស់ខ្លួន
ហើយគួរមានបង្កប់បញ្ចូលការបៀតបៀន
នោះឃ្លានមានឃើញអំណាចថ្មីមួយកំពុងកើតឡើង
ដើម្បីបំបែកបំបាក់សំឡេងរបស់នាគ ហើយបន្តទៅមុខនូវកិច្ចការដ៏សាហាវ
និងបុរាណបុរេដដែលនោះ។ អំណាចនេះ
ដដែលជាអំណាចចុងក្រោយដដែលគួរឲ្យសង្ស័យបំផុតនឹងក្រុមជំនុំ
និងក្រុមវិនិច្ឆ័យរបស់ពួកគេ គួរមានតំណាងដោយសត្វមួយដែលមានស្ថានដូចកូនចៀម។
សត្វទាំងឡាយដែលនៅមុនវា បានឡើងមកពីសមុទ្រ ប៉ុន្តែសត្វនេះបានឡើងមកពីដី
ដោយតំណាងឲ្យការកើតឡើងដោយសន្តតិវិធីនៃជោគនោះដដែលគួរមានតំណាង។
«ស្ថានដ៏ដ៏ដូចកូនចៀម»
តំណាងមានយ៉ាងល្អអស់លក្ខណៈរបស់រដ្ឋធានីហាលសហរដ្ឋអាមេរិក
ដូចដែលមានបង្ហាញនៅក្នុងគោលការណ៍មូលដ្ឋានពីរបស់វា គឺ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិត
និងប្រជាស្ថេរភាពនិយម។ គោលការណ៍ទាំងនេះជាអាថ៌កំបាំងនៃអំណាច
និងសម្រេចក្តីរឿងរបស់យើងក្នុងនាមជាជាតិមួយ។
អស់អ្នកដដែលបានរកឃើញទិដ្ឋភាពនៃជាលើកដំបូងនៃលើកនេះសម្រាប់អាមេរិក
បានអរសបុរាណថា
ពួកគេបានមកដល់បុរេសម័យដ៏ល្អឥតពីការអះអាងដ៏ក្រអឺតក្រអួលរបស់ហ្វានីយម
និងពីអំណាចផ្តាច់ការរបស់របបសុតចេ។ ពួកគេបានសម្រេចចិត្តបង្កើតរដ្ឋធានីហាល
មួយនៅលើមូលដ្ឋាននៃទូលាយនៃសីលធម៌ និងសីលធម៌ខាងសាសនា។»

«ប៉ុន្តែ ការគូសលំដាប់ដ៏តឹងរឹងដោយខ្មោចនៃទំនាយ
បង្ហាញឲ្យឃើញការផ្តាច់ការរបស់បុរេសម័យនៅក្នុងទិដ្ឋភាពសុខសាន្តនេះ។
សត្វមានស្ថានដូចកូនចៀម និយាយដោយសំឡេងនាគ ហើយ
“បុរេបុរិសទាំងអស់របស់សត្វទីមួយនៅចំពោះមុខវា”។ ទំនាយបុរាណថា វានឹងនិយាយ
ទៅកាន់អ្នកដដែលនៅលើដីនៃដីឲ្យពួកគេធ្វើបែបណាក៏ដោយដល់សត្វនោះ
ហើយថា “វាបង្កប់នូវសត្វទាំងអស់ ទាំងតូចទាំងធំ ទាំងអ្នកមានទាំងអ្នកក្រ
ទាំងអ្នកកសិករទាំងអ្នកជាប់បុរេ ឲ្យទទួលសញ្ញាមួយនៅលើដីស្មៅរបស់ពួកគេ
ឬនៅលើផ្ទះរបស់ពួកគេ ហើយមិនឲ្យនរណាម្នាក់អាចទិញឬលក់បានឡើយ

លើកលែងតែអ្នកដទៃដែលមានសញ្ញាណខ្មែរ ឬឈ្មោះរបស់សត្រូវខ្មែរ
ឬលេខសម្គាល់របស់វា។ ដូច្នេះ
សាសនាប្បកស្ថេរបានដើរតាមជំហានរបស់សាសនាហ្នឹង។ Signs of the Times,
November 1, 1899.

ចំពោះ Miller សត្រូវសាហាវពីសមុទ្រ និងសត្រូវសាហាវពីផែនដី ក្នុងវិវរណៈ ជំពូក ១៣
តំណាងឲ្យរ៉ូមពហុពេទ្យ បន្ទាប់មករ៉ូមសម្រាប់ច្បាប់។ Miller
ក៏បានព្យាយាមអនុវត្តក្នុងបទប្បញ្ញត្តិរបស់គាត់ទៅលើវិវរណៈ ជំពូក ១៧ ផងដែរ
ប៉ុន្តែការសង្ខេបស្តីពីប្រព័ន្ធសាហាវរបស់អំណាចសម្រាប់ច្បាប់
គួរឱ្យព្យាយាមរំលងសហរដ្ឋអាមេរិក និងអង្គការសហប្រជាជាតិ
គឺស្ថិតនៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិដែលបានប្រទានដល់គាត់ដោយពួកទេវតា។
ចំពោះគាត់ សត្រូវសាហាវដែលឡើងមកពីផែនដីក្នុងវិវរណៈ ជំពូក ១៣
គឺជាអំណាចសម្រាប់ច្បាប់។

មីឡី គឺជាទូកដដែលគួរឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីបង្កើនកម្រិតការពារបញ្ញត្តិក្នុងប្រព័ន្ធស្ថេរនិយម
ចេញពីដៃរបស់ពួកប្រកួតស្ថេរនិយមដែលគ្មានតម្លៃអាងខ្សែន ថាបានចេញមកពីយុគសម័យ
កាលសម័យដែលសហរដ្ឋអាមេរិកនឹងនិយាយដូចនាគ
កាលដែលប្រព័ន្ធសាហាវរបស់ប្រទេសជាតិប្រជាធិបតេយ្យ
ហើយប្រកួតស្ថេរនិយមក្នុងគំនិតនឹងរួមបញ្ចូលជាមួយរដ្ឋាភិបាលក្នុងគំនិត
ហើយផ្ទុកនូវច្បាប់វិញនូវការរួមបញ្ចូលរវាងសាសនាចក្រ និងរដ្ឋ
ដែលជាប្រភពនៃសម្រាប់ច្បាប់
នោះនៃស្ថិតនៅក្នុងអនាគតសម្រាប់សម័យរបស់គាត់។ ដោយហេតុនេះ
គាត់បានព្យាយាមដាក់សៀវភៅវិវរណៈឲ្យស្ថិតនៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិដែលគាត់បានទទួលពីពួកទេវតា។

គាត់គួរឱ្យមានជោគជ័យយ៉ាងខ្លាំងក្លាពីការកើនឡើងនៃចំណេះដឹង
ដែលបានកើតឡើងនៅឆ្នាំ 1798 នៅពេលនិមិត្តអំពីទទួលបានអំណាច ក្នុងដានីយ៍លៃ
ជំពូក ៨ និង ៩ គួរឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។ ចំណែកនៃអនាគតសម្រាប់អាមេរិក
គឺគួរឱ្យយល់អំពីនិមិត្តអំពីទទួលបានហើយក្នុងដានីយ៍លៃ ជំពូក ១០ ដល់ ១២
ដែលគួរឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពនៅឆ្នាំ 1989 នៅពេលដែល
ដូចមានពិពណ៌នានៅក្នុងដានីយ៍លៃ ១១:៤០
បណ្តាប្រទេសដែលតំណាងឲ្យអតីតសហភាពសូវៀត
គួរឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពដោយសម្រាប់ច្បាប់ និងសហរដ្ឋអាមេរិក។

ក្រុមខ័ណ្ឌដែលទេវតាបានប្រទានឲ្យ Future for America
មានមូលដ្ឋានលើការកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងការអនុវត្តព្យាករណ៍
នៅក្នុងបរិបទនៃមុខងារធម្មតាបីមុខរវាងនាគ សត្រូវសាហាវ និងព្យាករណ៍ក្នុងដានីយ៍លៃ។

«ពន្លឺដដែលដានីយ៍លៃបានទទួលពីព្រះ
គួរឱ្យមានប្រទានជាពិសេសសម្រាប់គ្រូបង្រៀនក្រោយទាំងនេះ។
និមិត្តដែលគាត់បានយល់ឃើញនៃមាត់ទទួលបានអំណាច និងហ៊ីដកេលែ គឺទទួលបានឆ្លើយស្នើសុំ
ឥឡូវនេះកំពុងស្ថិតនៅក្នុងដំណើរការនៃការសម្រេចចិត្ត
ហើយព្រឹត្តិការណ៍ទាំងអស់ដែលបានទាយទុកជាមុន
នឹងកើតឡើងក្នុងពេលឆាប់ៗនេះ»។ Testimonies to Ministers, 112.

ពួកមីលុលវ៉ាយបានបុរកាសសាររបស់ទេវតាទីមួយ និងទីពីរ
ដោយបុរកាសអំពីការបរិកសរនាការជំនុំជម្រះ។ អនាគតសម្រាប់អាមេរិក
គឺកំពុងបុរកាសសាររបស់ទេវតាទីបី។

ខ្ញុំប្រាប់ដំណាលឱ្យស្រឡាត់ទឹក ប៉ុន្តែព្រះទ្រង់បានប្រទានឱ្យដុះលូតលាស់។
ដូច្នេះ អ្នកដទៃដាក់មិនមែនជាអ្វីទេ អ្នកដទៃស្រឡាត់ទឹកក៏មិនមែនជាអ្វីដែរ
គឺមានតែព្រះដទៃប្រទានឱ្យដុះលូតលាស់ប៉ុណ្ណោះ។ ឯអ្នកដទៃដាក់
និងអ្នកដទៃស្រឡាត់ទឹក គឺតម្លៃ
ហើយមុនគ្រប់គ្នាទទួលបានរងការបំប្លែងខ្លួនតាមការនាំយករបស់ខ្លួន។
ដូច្នេះយើងជាអ្នកប្រកាសជាមួយនឹងព្រះ ឯអ្នករាល់គ្នាជាមុនរបស់ព្រះ
អ្នករាល់គ្នាជាសំណងរបស់ព្រះ។ តាមព្រះគុណរបស់ព្រះដទៃបានប្រទានមកខ្ញុំ
ដូចជាជាងសង់ដ៏ឆ្លាតវៃមែន ខ្ញុំប្រាប់ដាក់គ្រឹះហើយ
ហើយអ្នកផ្សេងទៀតកំពុងសង់លើគ្រឹះនោះ។ ប៉ុន្តែ
សូមឱ្យមុនគ្រប់គ្នាប្រយ័ត្នថាខ្លួនសង់លើនោះយ៉ាងដូចម្តេច។ ព្រោះមានអ្នកណា
រាងដាក់គ្រឹះផ្សេងទៀតក្រៅពីគ្រឹះដទៃបានដាក់រួចហើយនោះទេ គឺជាព្រះយេស៊ូវគ្រីស្ទ។
១ កូរិនថូស ៣:៦-១១។

ដើម្បីបង្ហាញសាររបស់ទេវតាទីបីឱ្យបានគ្រឹះគួរ
អ្នកគួរតែបង្ហាញសាររបស់ទេវតាទីមួយ និងទីពីរផងដែរ ព្រោះយើងគួរបានជូនដំណឹងថា
មិនអាចមានសារទីបីបានឡើយ បើគ្មានសារទីមួយ និងទីពីរ។ សារទីមួយ និងទីពីរ
គឺជាមូលដ្ឋាន ហើយសារទីបីគឺជាផ្នែកកំពូល ប៉ុន្តែសារទីបីនឹងមិនដល់បដិសេធ
ឬផ្ទុយនឹងសារទីមួយ និងទីពីរឡើយ។ បើបុរាណវិទូដូចនោះ
នោះវាមិនមែនជាសារពិតប្រាកដទេ។

«សារទីមួយ និងសារទីពីរ គួរបានបុរកាសនៅឆ្នាំ 1843 និង 1844
ហើយឥឡូវនេះយើងសូមកាន់កាប់ការបុរកាសសារទីបី;
ប៉ុន្តែសារទាំងបីនេះត្រូវតែបុរកាសដដែល។ ឥឡូវនេះ
វាចាំបាច់ដូចគ្នានឹងពេលណាមុនទាំងអស់ ដើម្បីឱ្យសារទាំងនោះគួរបាននិយាយឡើង
អំពីរូបរាងអស់អ្នកដទៃកំពុងស្វែងរកសេចក្តីពិត។ ដោយបីច និងដោយសំឡេង
យើងគួរតែបន្តលើការបុរកាសនោះ ដោយបង្ហាញដាច់របស់វា
និងការអនុវត្តនៃទំនាយទាំងឡាយដទៃនាំយកដល់សាររបស់ទេវតាទីបី។
មិនអាចមានសារទីបីបានទេ បើគ្មានសារទីមួយ និងសារទីពីរ។ សារទាំងនេះ
យើងគួរប្រគល់ឱ្យលោកិយ តាមរយៈសំណើបោះពុម្ព និងសុំទុកថា ដោយបង្ហាញ
ក្នុងខុសប្រែវត្ថុសាស្ត្រទំនាយ នូវអ្វីៗដែលបានកើតមានហើយ
និងអ្វីៗដែលនឹងកើតមាន»។ Selected Messages, book 2, 104, 105.

មានការកត់សម្គាល់មួយយ៉ាងលម្អិតស្តីពីបុរាណវិទូសាស្ត្ររបស់ពួក Millerite
និងបុរាណវិទូសាស្ត្ររបស់យើង។ ពួក Millerite ជាការចាប់ផ្តើម ហើយយើងជាចុងបញ្ចប់។
ពួកគេបានបុរកាស និងរស់នៅតាមសាររបស់ទេវតាទីមួយ និងទីពីរ។
យើងបុរកាសសាររបស់ទេវតាទីបី។ សារដទៃមិនទាន់គួរបានបរិកសររបស់ពួកគេ (និមិត្ត
Ulai) មាននៅក្នុងសៀវភៅដានីយ៍លើព័រផ្សព្វ ហើយសាររបស់យើង (និមិត្ត Hiddekel)
មាននៅក្នុងប្រជុំពួកគេ ពួកគេបានកំណត់អត្ថសញ្ញាណគ្នាទៅវិញទៅហើយនៃទេវតាទីមួយ និងទីពីរ
ហើយបានរស់នៅក្នុងការសម្រេចបំពេញនៃគ្រូនោះទេវតាទីពីរ។ យើងកំណត់អត្ថសញ្ញាណ
ហើយរស់នៅក្នុងការសម្រេចបំពេញនៃគ្រូនោះទេវតាទីបី។
ក្របខណ្ឌនៃការអនុវត្តពាក្យទំនាយរបស់ពួកគេ គឺបុរាណវិទូសាស្ត្រនាពេលនេះនិយម

(នាគ) និងរួមសម័យសមុដេហ៍ (សត្រូវសាហាវ)។
ក្របខណ្ឌសម្រាប់ការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចនាយរបស់យើង គឺរួមសម័យទំនើប
ជាសត្រូវសាហាវបីបែប។

នៅពេលយើងចាប់ផ្តើមពិចារណាអំពីលក្ខខណៈពិសេសនៃក្រុងរួមហ៍
នៅក្នុងជំពូកដប់ប្រាំពីរ និរ្តិយៈ ដដែលថា ជាសត្រូវប្រាំបី
ហើយក៏ចេញពីទាំងប្រាំពីរនោះ
វាសមគួរដល់យើងពិចារណាអំពីអ្វីដែលពួកមីឡិវាយបានយល់អំពីក្រុងរួម
ក្នុងអំឡុងបុរេវត្តិសាស្ត្រមូលដ្ឋាន។ ទេវតាទីបីនឹងមានពន្លឺបន្តថ្ងៃទៀត ប៉ុន្តែពន្លឺ
នោះនឹងមិនដល់ផ្ទុយនឹងសេចក្តីពិតដែលបានបង្កើតឡើងរួចហើយឡើយ។

នៅក្នុងដានីយ៍លៃ ជំពូក ២, ៧, ៨, ១១ និង ១២ រួមគ្នាបានកំណត់សម្គាល់
ក្នុងចំណោមអំណាចនៃទ្រង់ យើងកំពុងពិចារណាអំពីដំណាក់កាលពីរបស់រួម មុនឆ្នាំ
១៧៩៨ គឺរួមមិនជឿ និងរួមសាសនាហ៍
ជាគ្រោះសម្រាប់ការអនុវត្តទំនាយរបស់មីឡូលីវ។ មីឡូលីវ
នឹងអនុវត្តសក្តានុពលកំណត់ថា «ពួកបុរេនៃក្នុងចំណោមបុរាណសាស្ត្ររបស់អ្នក»
នៅក្នុងដានីយ៍លៃ ជំពូក ១១ និង ខ ១៤ កំណត់ឱ្យរួម។

នៅគ្រាន់នោះ មនុស្សជាតិបាននឹងឡើងមកប្រឆាំងនឹងសត្វចង្រៃតូចៗ
ហើយពួកចង្រៃក្នុងចំណោមបុរាណសាស្ត្ររបស់អ្នកនឹងលើកតម្កើងខ្លួនឡើង
ដើម្បីបំពេញនីមិត្តនោះ ប៉ុន្តែពួកគេនឹងដួលរលំ។ ដានីយ៍លៃ 11:14។

យ៉ាងហោចណាស់ មានចំណុចសំខាន់ពីរដែលគួរពិចារណានៅក្នុងខននេះ។ ពាក្យ "នីមិត្ត"
ក្នុងខននេះ គឺជាមួយក្នុងចំណោមពាក្យហាប៊ើរពីរពាក្យនៅក្នុងសង្ខេបដានីយ៍លៃ
ដែលគួរបានបកប្រែថា "នីមិត្ត"។
ពាក្យហាប៊ើរមួយក្នុងចំណោមពាក្យទាំងនោះដែលគួរបានបកប្រែថា "នីមិត្ត" គឺ
châzôn ហើយមានន័យថា សុបិន ឬ ពាក្យទំនាយ ឬ នីមិត្តមួយ។ ពាក្យ châzôn
បញ្ជាក់អំពីបុរេវត្តិសាស្ត្រទំនាយ ឬ អំឡុងពេលមួយ
ហើយវាគួរបានរកឃើញដប់ដងនៅក្នុងសង្ខេបដានីយ៍លៃ
ហើយតែងតែគួរបានបកប្រែថា "នីមិត្ត"។

ពាក្យហាប៊ើរមួយទៀតដែលគួរបានបកប្រែថា «នីមិត្ត» ដដែល គឺ mar-eh' ហើយមានន័យថា
រូបរាង។ ពាក្យ mar-eh' បញ្ជាក់អំពីទិដ្ឋភាពតម្លៃ គឺជាចំណុចមួយក្នុងពេលវេលា
ពាក្យហាប៊ើរ mar-eh' គួរបានរកឃើញដប់ដងក្នុងគម្ពីរដានីយ៍លៃ
ហើយគួរបានបកប្រែថា «នីមិត្ត» ចំនួនប្រាំមួយដង ឬនដងជា «ទឹកមុខ» ពីរដងជា
«រូបរាង» ហើយមួយដងជា «មានរូបសម្បត្តិល្អ»។

"អ្នកល្អបុណ្យ" នៃនដាគឺរបស់អ្នក កំណត់ឱ្យរួម ហើយ ដូចនេះ
បុរាណបទព្យាករណ៍អំពីរួម នេះហើយ ដដែលបង្កើតជា "នីមិត្ត" ព្យាករណ៍
នៅក្នុងសង្ខេបដានីយ៍លៃ។ ដោយហេតុនេះ
វាសំខាន់ណាស់ក្នុងការយល់ដឹងអំពីសារៈសំខាន់របស់រួម ជានីមិត្តសញ្ញាព្យាករណ៍។

គតិវិជ្ជាព្យាករណ៍ទាមទារថា ពាក្យ «នីមិត្ត» ដដែលកំណត់ឱ្យបុរេវត្តិសាស្ត្រព្យាករណ៍
គឺជានីមិត្តដដែលដែលគួរបានលើកឡើងក្នុងសង្ខេបដានីយ៍លៃ
ដុំបិតការបំផុសគំនិតបានកំណត់អត្ថសញ្ញាណថា ដានីយ៍លៃ និងវិវរណៈ

ដឹងជាមូលដ្ឋានរបស់សាសនាអាដ្ឋានទីសីមលើការកំណត់អត្តសញ្ញាណរបស់ពួកគេអំពីរូប។
ពួកគេហេតុអ្វីបានជាប្តូរការប្រកាសតំណាងដោយអំណាចបំផុតសាសនាស្មើគ្នា
ដល់ទាំងពីរជាដំណាក់កាលនៃរូប ប៉ុន្តែពួកគេមិនទាន់ស្ថិតនៅក្នុងចំណុចបុរាណសាសនា
មួយដែលអាចយឺតយ៉ាវជាសហគមន៍ប្រជាជន
ដូចដែលគួរឲ្យកត់សម្គាល់នៅក្នុងសៀវភៅរំលឹកនោះទេ។ ដូចនេះ
ដានីយ៍ដែលជាមូលដ្ឋាន ដល់គួរឲ្យកត់សម្គាល់ដោយពួកមីលុលីវាយត៍
ហើយរំលឹកគឺជាមុនកំពូល ដល់គួរឲ្យកត់សម្គាល់ដោយ Future for America។
មានចំណុចមួយទៀតគឺ ដានីយ៍ដែល ១១:១៤ ដល់យើងចង់កំណត់សម្គាល់។

មីលុលី និងអ្នកដទៃទៀតដំបូងៗបានយល់ថា រូបសំណាកនៅក្នុងស្ថិតិរបស់ប្រើប្រាស់
តំណាងឲ្យនគរទាំងបួនគឺ ហាប៊ីឡូន មន្ទេ-ព័រស៍ ក្រិក និងរូម។
ពួកគេមិនអាចមើលឃើញឬស្រឡាញ់ពីនគរទីបួនបានឡើយ ដូច្នេះពួកគេហេតុអ្វីបានជា
រូបសាសនាហាប គ្រាន់តែជាដំណាក់កាលទីពីររបស់រូមប៉ុណ្ណោះ ហើយដូចនេះ
នគរទីបួនបានបញ្ចប់នៅឆ្នាំ 1798។ តាមទស្សនៈបុរាណសាសនារបស់ពួកគេ
សញ្ញាសម្គាល់ពុយករណ៍តម្លៃគត់ដែលនៅសល់គឺ ការយាងមកលើកទីពីររបស់ព្រះគ្រីស្ទ
ដែលនៅពេលនោះ ថ្មដដែលគួរឲ្យកត់សម្គាល់ចេញពីក្នុង
នឹងវាយប្រហារដល់របស់រូបសំណាកនោះ។
ពួកមីលុលីវាយត៍បានទទួលស្គាល់ភាពខុសគ្នាខាងពុយករណ៍រវាងរូមពហុបូជា និង
រូមសាសនាហាប ប៉ុន្តែ ដោយគួរឲ្យកត់សម្គាល់ខ្ពស់គួរឲ្យកត់សម្គាល់ឆ្នាំ 1798
ជាមួយនឹងការយាងគ្រឿងប្រមូលរបស់ព្រះគ្រីស្ទ
ពួកគេមិនអាចមើលឃើញលើសពីនគរទាំងបួនបានឡើយ។

«យើងបានឈានមកដល់សម័យមួយ ដែលកិច្ចការបរិសុទ្ធរបស់ព្រះ
គួរឲ្យកត់សម្គាល់ដោយយើងនៃរូបសំណាក ដល់ក្នុងនោះ
ដក់គួរឲ្យកត់សម្គាល់ជាមួយដឹកនាំប្រទេស។ ព្រះមានបុរាណដ៏មួយ
គឺជាបុរាណដ៏ដែលបានផ្សព្វផ្សាយ
ដល់ការវិនិច្ឆ័យយល់ដឹងរបស់ពួកគេត្រូវតែបានបរិសុទ្ធ
ហើយពួកគេមិនគួរកុំលាយជាមិនបរិសុទ្ធ ដោយដាក់ឈ្មោះ សូម្បីតែសង្គត និងចំបាំង
លើគ្រឹះឡើយ។ ព្រលឹងនីមួយៗដែលសូម្បីតែគ្រប់ចំពោះបទបញ្ញត្តិរបស់ព្រះ
នឹងឃើញថា លក្ខខណៈពិសេសដែលត្រូវតែប្រយោជន៍យើងចេញ គឺថ្មដដែលប្រើប្រាស់ពីរ
បើបុរាណសាសនាពេញលេញប្រើប្រាស់ ដូចដែលព្រះបានបង្ហាញ
នោះវានឹងឈានទៅក្នុងកម្ពុជាឯងរបស់ព្រះ
និងក្នុងការការពារជំនឿដែលបានបុគ្គលម្នាក់ៗជាស្ថាពរដល់ពួកបរិសុទ្ធ។ ប៉ុន្តែ
អ្នកនយោបាយរដ្ឋបាលនឹងគាំទ្រថ្មដដែលប្រើប្រាស់ក្នុងកុលាយ ហើយនឹងលាយបញ្ចូលជំនឿ
សាសនារបស់ខ្លួនជាមួយនឹងការកាន់តាមក្នុងចំពោះរបស់សាសនាហាបនេះ
ដោយលើកឡើងខ្ពស់ជាងថ្មដដែលប្រើប្រាស់ ដល់ព្រះអម្ចាស់បានញែកជាបរិសុទ្ធ
និងបុរាណសាសនា ដោយកំណត់វាដាច់ដោយឡែកសម្រាប់មនុស្សស្រីកុស្តជាបរិសុទ្ធ
ជាសញ្ញាសម្គាល់ និងបុរាណសាសនារបស់ខ្លួន ដល់មួយពាន់ជំនាន់។
ការលាយបញ្ចូលគ្នារវាងលុបចោលសាសនាចក្រ និងលុបចោលរដ្ឋ គួរឲ្យកត់សម្គាល់ដោយដក់
និងដឹកនាំ។ សហគមន៍កំពុងផ្ទុយឲ្យយើងអំណាចទាំងមូលរបស់សាសនាចក្រទន់ខ្សោយ។
ការបំបែកសាសនាចក្រដោយអំណាចរបស់រដ្ឋប្រហែលនេះ នឹងនាំមកនូវលទ្ធផលអាក្រក់។
មនុស្សស្រីកុស្តតែបានឆ្លងផ្លូវចំណុចនៃការអត់ធ្មត់របស់ព្រះទៅហើយ។
ពួកគេហេតុអ្វីបានជាកម្ពុជាឯងរបស់ខ្លួននៅក្នុងនយោបាយ
ហើយបានប្តូរជាមួយសាសនាហាប។ ប៉ុន្តែ ពេលវេលានឹងមកដល់ ដល់ព្រះនឹងផ្តុះផ្តាយ

ោសអស់អ្នកដដែលបានផ្សព្វផ្សាយក្រិកយ៉ាងយូររបស់ទ្រង់ឥតបុរសិទ្ធិភាព
ហើយអំពើអាក្រក់របស់ពួកគេនឹងត្រូវបំបាត់ដោយខ្លួនពួកគេវិញ»។ Seventh-day
Adventist Bible Commentary, volume 4, 1168.

វិវរណៈ ជំពូក ១៧

គឺជាការកំណត់អត្តសញ្ញាណចុងក្រោយនៃគម្រោងឡាយក្នុងទំនាយព្រះគម្ពីរ
ហើយវាបង្ហាញថា នគរ៧ បានដួលរលំ ហើយនគរទី៨

គឺជាសហភាពបីជាន់កែសម្រួលសម័យទំនើប។

បុរសិទ្ធិសច្ចក្រិកយ៉ាងដំបូងអំពីគម្រោងឡាយក្នុងទំនាយព្រះគម្ពីរ គឺដានីយ៉ែល ជំពូក
២ ហើយជាការពិតប្រាកដមនៃ; ដូច្នេះ:

សច្ចក្រិកយ៉ាងដំបូងក្រោយគ្នាត្រូវបានបង្ហាញដោយសច្ចក្រិកយ៉ាងដំបូង។ តំណភ្ជាប់
ក្នុងដានីយ៉ែល ជំពូក ២ អាចសរុបគ្នាជាមួយនគរ៨ ក្នុងវិវរណៈ ជំពូក ១៧
ដោយរបៀបណា?

ដូច្នេះ សូមចងចាំថា ខណៈដែលយើងបន្តទៅមុខ ពួកមីលូលីវ៉ាយក៏មិនអាចមើលឃើញ
វិវត្តិការណ៍ទំនាយលើសពីបុរសិទ្ធិសាស្ត្ររបស់ពួកគេបានឡើយ។ សារដដែលពួកគេបានយល់
និងប្រកាស បានកំណត់ការយាងមកលើកទីពីររបស់ព្រះគ្រីស្ទថាជាសញ្ញាសម្គាល់បន្ទាប់នៃ
បុរសិទ្ធិសាស្ត្រទំនាយ។ ប៉ុន្តែ បុរសិទ្ធិការយល់ដឹងរបស់មីលូលីវ៉ាយក៏អំពើ
ជានិមិត្តសញ្ញាដែលបង្កើតនិមិត្តអំពីបុរសិទ្ធិសាស្ត្រទំនាយ ហើយទាំងដានីយ៉ែល
ជំពូក ២ ផងដែរ គឺសុទ្ធជាជាសច្ចក្រិកយ៉ាងដំបូងរបស់មីលូលីវ៉ាយក៏
តើការនេះអាចសរុបគ្នាជាមួយនឹងនគរ៨ បុរសិទ្ធិសាស្ត្រក្នុងវិវរណៈ ជំពូក ១៧
បានយ៉ាងដូចម្តេច?

បើអ្នកមិនប្រាកដថា រូបសំណាកនៅក្នុង ដានីយ៉ែល ២ ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះឬអត់
នោះអ៊ីចឹងអ្នកគួរផ្សព្វផ្សាយមានតែពិចារណាតារាងអ្នកបុព្វជនឆ្នាំ 1843 និង 1850
ប៉ុណ្ណោះ។ តារាងទាំងពីរនោះ សុទ្ធជាជាសាស្ត្ររបស់ណាក្នុង ដានីយ៉ែល ២
លើវា អ៊ីចឹងសំខាន់ដូចគ្នានោះគឺ អលេនៃ វីក័ត បានកំណត់អត្តសញ្ញាណថា
តារាងទាំងពីរនោះ ត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយដោយការណែនាំរបស់ព្រះ និងតាមការរចនារបស់ទ្រង់។

«ខ្ញុំបានឃើញថា តារាងឆ្នាំ 1843 ត្រូវបានដឹកនាំដោយព្រះហស្តគន្លឹះអម្បាល
ហើយថា វាមិនគួរត្រូវបានកែប្រែឡើយ;
ថាគួលខេទាំងនោះគឺដូចដែលទ្រង់ទ្រង់បុរសិទ្ធិសាស្ត្រជា;
ថាព្រះហស្តរបស់ទ្រង់ស្ថិតនៅពីលើ
ហើយបានលាក់កំហុសមួយនៅក្នុងគួលខេខុលៈៗ
ដូច្នេះគុមាននរណាអាចឃើញវាបានឡើយ
រហូតដល់ព្រះហស្តរបស់ទ្រង់ត្រូវបានដកចេញ»។ Early Writings, 74, 75.

អំពីទំនាក់ទំនងតារាងឆ្នាំ 1850 នាងបានមានប្រសាសន៍ថា:

«ខ្ញុំបានឃើញថា
ព្រះជាម្ចាស់ស្ថិតនៅក្នុងការបោះពុម្ពផ្សាយតារាងនោះដោយបងប្អូន Nichols។
ខ្ញុំបានឃើញថា មានសច្ចក្រិកយ៉ាងដំបូងអំពីតារាងនេះនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ
ហើយបើតាងនេះត្រូវបានរៀបចំសម្រាប់ប្រជាជនរបស់ព្រះជាម្ចាស់
បើគ្រប់គ្នាសម្រាប់មនុស្សសម្រាក នោះវាក៏គ្រប់គ្នាសម្រាប់អ្នកដទៃផងដែរ
ហើយបើមនុស្សសម្រាកត្រូវការតារាងថ្មីមួយដែលត្រូវបានលើកឡើងឡើយ»

នោះអ្នកទាំងអស់គ្នាគិតត្រូវការរដ្ឋធម្មនុញ្ញ។ Manuscript Releases, volume 13, 359.

មានសុភាសិតបុរាណមួយពីលោកិយដ៏ល្បីថា «សចេកុតិខុសមានផលជាច្រើន
ប៉ុន្តែសចេកុតិពិតមានតម្លៃប៉ុណ្ណោះ»។

មានកំហុសផ្សេងៗជាច្រើនដល់ត្រូវបានប្រើដើម្បីបង្ការមនុស្សមិនឲ្យទទួលស្គាល់ថា
រួមសម័យទំនើបនេះក្នុងវិវធានៈ ជំពូក ១៧ គឺជាកុហលទីបំផុត

ដល់កើតចេញពីកុហលទាំងប្រាំពីរ។ កំហុសមួយក្នុងចំណោមកំហុសទាំងនោះ

ដល់ត្រូវបានអ្នកទេវវិទូនៃអាដ្យុងទីសមប្រើ

គឺជាការបកស្រាយខុសអំពីនគរទាំងឡាយនៃប្រវត្តិសាស្ត្រ។

ឧទ្ទិសនៃកំពុងសំដៅទៅលើនគរទាំងឡាយនៃព្រះយាករណ៍ព្រះគម្ពីរនៃទីនេះទេ

ព្រោះទាំងនេះជាការកំណត់ហៅពីយ៉ាងខុសគ្នា។ នគរទាំងឡាយនៃព្រះយាករណ៍ព្រះគម្ពីរត្រូវ
បានបង្កើតឡើងលើការលើកឡើងជាលើកដំបូងនៃក្នុង ដានីយ៍លែ ជំពូក ២

ប៉ុន្តែមាននគរទាំងឡាយនៃប្រវត្តិសាស្ត្រដែលមានមុនហើយ។ អលេលីន វ៉ាយត

បានកំណត់យ៉ាងច្បាស់ថា នគរទាំងឡាយនៃប្រវត្តិសាស្ត្រនោះជាអ្នកណា ប៉ុន្តែអ្នកទេវ
វិទូនៃអាដ្យុងទីសមមិនអំពីដំបូងនៃទីបន្ទាល់ដែលបានបំផុសដោយព្រះវិញ្ញាណនោះឡើយ

ហើយបង្កើតលំដាប់នៃនគរទាំងឡាយនៃប្រវត្តិសាស្ត្រមួយ

ដល់ជ្រើសរើសការយល់ដឹងអំពីការនេះស្របច្បាស់លាស់ថា រួមតែតែឡើយមកជាទីបំផុត

ហើយជាបង្កបង្កើនកុហលទាំងប្រាំពីរ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ

គឺរួមនេះឯងដែលបង្កើតឲ្យមាននិមិត្ត។

ពួកទេវវិទូរបស់អាដ្យុងទីសម និងប្រវត្តិសាស្ត្រដែលបានបោះបង់ជំនឿ សន្និដ្ឋានថា

នគរនានាក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រគឺ អហេស៊ីប អាស៊ីរី ហាប៊ីឡូន ម៉ឺនេ-ព័រស ក្រិក រ៉ូម

ហើយបន្តទៅទៀត។ បងស្រី វីកែ ប្រាប់យើងថា មាននគរមួយទីបំផុតក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រ

ដែលពួកគេចង់ទុកចោល។ តើពួកគេកំពុងទុកចោលនគរនោះ

ឬកំពុងទុកចោលព្រះវិញ្ញាណនៃការព្រះយាករណ៍? ទាំងពីរ។

ប្រវត្តិសាស្ត្រនៃប្រជាជាតិ ដែលមួយបន្ទាប់ពីមួយបានកាន់កាប់ពលរដ្ឋ

និងទីកន្លែងដែលបានកំណត់សម្រាប់ខ្លួន

ដោយមិនដឹងខ្លួនថាកំពុងជ្រើសរើសសចេកុតិពិត

ដល់ខ្លួនឯងក៏មិនបានយល់ន័យរបស់វាផង នោះកំពុងនិយាយមកកាន់យើង។

ចំពោះគ្រប់ជាតិ និងចំពោះមនុស្សគ្រប់រូបនៃសម័យសព្វថ្ងៃ

ព្រះបានប្រទានទីកន្លែងមួយក្នុងផែនការដ៏អស្ចារ្យរបស់ខ្លួន។ សព្វថ្ងៃនេះ មនុស្ស

និងប្រជាជាតិទាំងឡាយកំពុងត្រូវបានរាស់រវើកដោយខ្ពស់នៃកែនក្នុងព្រះហស្តរបស់ព្រះ

អង្គ ដល់មិនដឹងជ្រើសរើសឡើយ។ មនុស្សទាំងអស់

កំពុងសម្រេចសន្យារបស់ខ្លួនដោយធម្មតាសម្រាប់ខ្លួនឯង

ហើយព្រះកំពុងគ្រប់គ្រងលើអ្វីៗទាំងអស់ ដើម្បីសម្រេចព្រះបំណងរបស់ខ្លួន។

«ប្រវត្តិសាស្ត្រនៃព្រះអង្គគឺជា I AM

ដ៏មហិមាបានកំណត់ទុកក្នុងព្រះបន្ទូលរបស់ខ្លួន

ដោយគ្រប់គ្រាន់បន្ទាប់ពីគ្រប់គ្រាន់ក្នុងខ្ពស់ស្រស់ស្អាតនៃនាយ

ចាប់ពីអស់កល្បជានិច្ចក្នុងអតីតកាល ទៅដល់អស់កល្បជានិច្ចក្នុងអនាគត

ប្រាប់យើងថា សព្វថ្ងៃនេះ យើងសុំចិត្តទៅទីណាក្នុងដំណើរនៃសម័យកាលទាំងឡាយ

ហើយអ្វីខុសៈអាចត្រូវបានរំពឹងទុកនៃក្នុងពលរដ្ឋខាងមុខ។

អ្វីគ្រប់យ៉ាងដែលទំនាយបានទុកថានឹងកើតមានឡើង

រហូតដល់ពេលបច្ចុប្បន្ននេះ

គួរឲ្យមានគូសមុគ្គាល់ទុកលើទំព័រនៃប្រវត្តិសាស្ត្រហើយ
ហើយយើងអាចមានសេចក្តីជឿជាក់ថា អ្វីគ្រប់យ៉ាងដែលនៅមិនទាន់មកដល់
នឹងគួរឲ្យមានបំពេញសម្រេចតាមលំដាប់របស់វា។»

«ការផ្តល់លំដាប់គួរឲ្យយល់អំណាចគ្រប់យ៉ាងលើផែនដី
គួរឲ្យមានទាយទុកយ៉ាងច្បាស់លាស់ក្នុងព្រះបន្ទូលនៃសេចក្តីពិត។
ក្នុងទំនាយដដែលបានប្រកាសឡើង នៅពេលដែលសេចក្តីវិនិច្ឆ័យពីព្រះគួរឲ្យមានប្រកាស
លើសង្គមអិស្រាអែលអង្គគ្នាគួរឲ្យយល់ នោះមានព្រះសាវៈថា៖
“ព្រះអម្ចាស់យេស៊ូមានបន្ទូលដូច្នេះថា ចូរដកម្នាក់ៗចេញ
ហើយដោះមកដេញចោល... ចូរលើកអ្នកក្នុងទ្វារបិទខ្ទប់ឡើង
ហើយបន្ទាបអ្នកក្នុងខ្ទប់ចុះ។ អញនឹងផ្តល់លំដាប់ ផ្តល់លំដាប់ ផ្តល់លំដាប់
ហើយវានឹងលង្វែងមានទៀត រហូតដល់ព្រះអង្គក្នុងលំដាប់សិទ្ធិលើវាមកដល់
ហើយអញនឹងប្រគល់វាដល់ព្រះអង្គនោះ។” អសេគោល 21:26, 27.»

«មកដល់លំដាប់ដកចេញពីអិស្រាអែល បានបន្តផ្តល់ដល់ដាច់ដល់នគរហាប៊ីឡូន
មដ្យុ-ពរ្យុស ក្រិក និងរ៉ូម។ ព្រះទ្រង់មានបន្ទូលថា “វានឹងលង្វែងមានទៀត
រហូតដល់ព្រះអង្គក្នុងលំដាប់សិទ្ធិលើវាមកដល់
ហើយយើងនឹងប្រគល់វាដល់ព្រះអង្គនោះ។”»

«ពេលវេលានោះជិតមកដល់ហើយ។ សព្វថ្ងៃនៃ៖
សញ្ញាបានកែលម្អកំណត់ទាំងឡាយប្រកាសថា
យើងកំពុងឈរនៅលើកម្រិតទុរានព្រឹត្តិការណ៍ដ៏ធំ និងដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម។
អ្វីៗទាំងអស់នៅក្នុងលំដាប់យើងកំពុងស្ថិតក្នុងភាពកក្រើកចលាចល។
នៅចំពោះភូមិភាគបស់យើង
កំពុងកសែម្រេចព្រះបន្ទូលទំនាយរបស់ព្រះអង្គសង្កេតឃើញ៖
អំពីព្រឹត្តិការណ៍ទាំងឡាយដែលនឹងមកមុនការយាងមករបស់ទ្រង់៖
“អ្នករាល់គ្នានឹងឮអំពីសង្គ្រាម និងពាក្យយល់ចេញអំពីសង្គ្រាម...
បុរាណគឺនឹងលើកឡើងបុរាណនឹងបុរាណគឺ ហើយនគរមួយបុរាណនឹងនគរមួយ៖
ហើយនឹងមានទ្រវែកក្នុង និងជំងឺរាតត្បាត និងការរាជ្យដ៏
នៅទីកន្លែងផ្សេងៗគ្នា”។ ម៉ាថាយ 24:6, 7។

«បច្ចុប្បន្ននិយមន័យនេះ ជាពេលវេលាមួយដែលមានសារៈសំខាន់យ៉ាងលើសលប់សម្រាប់មនុស្ស
ស្តេចទាំងអស់ដែលកំពុងរស់នៅ។ អ្នកគ្រប់គ្រង និងរដ្ឋបុរស
ទាំងបុរសដែលកាន់កាប់តំណែងនៃការទុកចិត្ត និងអំណាច
ព្រមទាំងបុរសនិងស្ត្រីដែលចេះគិតគូរពីគ្រប់ស្រទាប់រណ្តៅ៖ សុទ្ធជាកម្លាំងការយកចិត្ត
តទុកដាក់ទៅលើព្រឹត្តិការណ៍ដែលកំពុងកើតឡើងនៅជុំវិញយើង។
ពួកគេកំពុងយល់មើលទំនាក់ទំនងដ៏តានតឹង និងអស្ចារ្យភាព
ដែលមានស្រាប់ក្នុងចំណោមបុរាណគឺនានា។ ពួកគេសង្កេតឃើញភាពតានតឹងខ្ពស់
ដែលកំពុងចូលមកកាន់កាប់លើគ្រប់ជាន់ផ្ទៃនៃដី ហើយពួកគេទទួលស្គាល់ថា
អ្វីមួយដ៏ធំ និងសម្រេចចិត្តកំពុងហៀបនឹងកើតឡើង—គឺថា
ពិភពលោកកំពុងឈរនៅមាត់ជួរនោះនិមិត្តសញ្ញាមហិមាមួយ។»

«ឥឡូវនេះ ទេវតាទាំងឡាយកំពុងទប់ស្កាត់ខ្យល់នៃការប្រយុទ្ធជា
ដ៏មុប្បិមិនឲ្យរាបក់ឡើង
រហូតដល់ពិភពលោកគួរឲ្យមានព្រមានអំពីវិនាសអនុគ្រាមដែលកំពុងមកដល់របស់វា; ប៉ុន្តែក៏
ពុំយូរម្ល៉េះកំពុងប្រមូលផ្តុំឡើង គ្រឿងខ្ពស់នូវចេតនាដ៏ផ្ទុះមកលើផែនដី;

ហើយនៅពេលដែលព្រះនឹងបញ្ចេញការបស់ទ្រង់ឲ្យយល់ដឹងខ្យល់ទាំងនោះ
នោះនឹងមានទិដ្ឋភាពនៃការប្រយុទ្ធជាម៉ឺងម៉ាត់មួយ
ដែលគ្មានបិទណ្ឌមួយអាចពណ៌នាបានឡើយ។»

«ព្រះគម្ពីរ ហើយមានតែព្រះគម្ពីរប៉ុណ្ណោះ
ដែលផ្តល់ទស្សនៈគ្រឹះគ្រឹះអំពីរឿងទាំងនេះ។ នៅទីនេះ
លុះត្រាតែប៉ុណ្ណោះដែលដំបូងបំផុតគឺសាស្ត្រនៃពិភពលោករបស់យើង
ត្រូវបានបំបែកបង្កាញ
ពីគុណភាពទាំងឡាយដែលរួមគ្នាហើយកំពុងបោះស្រាយលំហូររបស់វានាំមុខ
ខណៈពេលដែលពុំទាន់ការខិតខំកសាងរបស់វា ផ្ទៃដែលផ្ទៃនៃដីរុញជួយ
និងបណ្តាលឲ្យចិត្តមនុស្សសប្បាយបង់កម្រិតដោយសារភ័យខ្លាច។» Education,
178–180.

អត្ថបទនេះមានពន្លឺជាច្រើនសម្រាប់សម័យកាលរបស់យើង
ប៉ុន្តែអ្វីដែលខ្ញុំចង់បញ្ជាក់គឺថា ស៊ីស្ទែម រ៉ែត បានកំណត់យ៉ាងច្បាស់ថា
នគរបុរេគ្រឹស្តសតវត្សរ៍នៃនៃមុនហាប៊ីឡូនគឺអ៊ីស្រាអែល មិនមែនអាស៊ីទេ។
នគរនានាប្រែវត្តមានសតវត្សរ៍នៃត្រូវបានអនុវត្តវិទ្យុប្រើប្រាស់
បានលើកលែងអ៊ីស្រាអែលចេញពីការជានគរមួយនៃប្រវត្តិសាស្ត្រ ទោះបីជាអំណាច
និងសិរីល្អអង្គនៃត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងរជ្ជកាលស្តេចសូឡូម៉ូនក៏ដោយ
ហើយទោះបីជាមានសក្តិភាពដោយផ្ទាល់របស់ការបំផុសគំនិត តាមរយៈអសេគោល និង
អលេនៃ រ៉ែត ថាមក្នុងរបស់អ៊ីស្រាអែលបានផ្ទុះឡើងឱ្យហាប៊ីឡូនក៏ដោយ។

បុរសនិយាយយើងអនុវត្តស្តេចក្នុងអធិបូហយដែលបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលឲ្យសរសេរ
ទៅលើនគរនានាប្រវត្តិសាស្ត្រ យើងនឹងឃើញថា
អ៊ីស្រាអែលត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងចំណោមនគរទាំងនោះផងដែរ។ អ៊ីស្រាអែល អស៊ីរី
និងអេហ្សីប គឺជានគរនៃប្រវត្តិសាស្ត្រដែលមានមុននគរដំបូងនៃព្រះយាកូបព្រះគម្ពីរ
គឺហាប៊ីឡូន។ ដូច្នេះ នគរទីបួននៃ «ប្រវត្តិសាស្ត្រ» គឺហាប៊ីឡូន នគរទីបួនគឺ មេស៊ូ-ព័រស៊ី
នគរទីបួនគឺ ក្រិក នគរទីបួនគឺ រ៉ូម ហើយនគរទីបួនគឺ រ៉ូមសម្តេចប៉ាប
ដែលមកពីក្នុងចំណោមទាំងបួនព្រះវាចនាដ៏ណែនាំកាលទីពីរនៃរ៉ូមបាតាន។
ដោយរាប់បញ្ចូលនគរនានាប្រវត្តិសាស្ត្ររ៉ូមសម្តេចប៉ាបគឺជានគរទីបួនបី
ហើយមកពីក្នុងចំណោមទាំងបួនព្រះវាចនា។

នៅក្នុង ដានីយ៉ែល ជំពូក ៧ យើងឃើញនគរនានាទាំងនាយព្រះគម្ពីរ
ត្រូវបានកំណត់ដោយសត្វសាហាវ។ ហាប៊ីឡូន គឺជាសត្វត្រី
ដែលត្រូវបានបន្តតាមដោយខ្លាមួយរូបរបស់ មេស៊ូ-ព័រស៊ី។ នគរទីបី គឺក្រិក
ក្នុងរូបជាខ្លាដំបង ហើយបន្ទាប់មក គឺរ៉ូម ក្នុងរូបជាសត្វ «គ្រូឱយស្តេចស្តេចដ៏ធំ
និងគ្រូឱយភ័យខ្លាច» ដែលមាន «ផ្ទុះភ្លើងក្រៃ»។ សត្វដ៏គ្រូឱយភ័យខ្លាចនោះ
ដែលស្របគ្នានឹងរូបចម្លាក់នៅក្នុង ដានីយ៉ែល ជំពូក ២ គឺរ៉ូម
ដែលជានគរទីបួននៃនាយព្រះគម្ពីរ។

ពួកមីឡិយ៉ាត់បានយល់ថា នគរទីបួនគឺជារ៉ូម
ដូច្នេះពួកគេបានយល់លក្ខខណៈពិសេសនៃសត្វសាហាវដ៏គ្រូឱយខ្លាចនោះថាជារ៉ូម ហើយគ្រូ
រ៉ែតអនុវត្តលក្ខខណៈពិសេសព្រះយាកូបទាំងអស់របស់សត្វនោះទៅលើនគរទីបួន។
ពួកគេបានឃើញការខុសប្លែកគ្នារវាងរ៉ូមបាតាន និងរ៉ូមប៉ាបនៅក្នុងឧទាហរណ៍នោះ
ប៉ុន្តែមិនអាចឃើញនគរទីបួនមួយនៃព្រះយាកូបព្រះគម្ពីរបានទេ ពីព្រោះពួកគេបានប្រើ

ការលើកឡើងជាលើកដំបូងអំពីនគរទាំងឡាយក្នុងព្រះគម្ពីរយ៉ាងត្រឹមត្រូវដាច់
ឈ្មោះរបស់ពួកគេ។ ប៉ុន្តែ
ការខុសប្លែកគ្នារវាងរូបទាំងពីរនេះស្ថិតនៅក្នុងខគម្ពីរនោះ ដដែលអនុញ្ញាតឱ្យយើង
ងពិចារណាការខុសប្លែកគ្នារវាងរូបទាំងពីរនេះថាគឺជាឱ្យនគរពីរ។ ប៉ុន្តែ
នេះមិនមែនជាចំណុចដដែលយើងកំពុងពិចារណានោះទេ។

ដូច្នេះ លោកមានបុរសសន្ថវា៖ សត្វទីបួន
នោះគឺជាអាណាចក្រទីបួននៃលើកដំបូង ដដែលនឹងខុសប្លែកពីអាណាចក្រទាំងអស់
ហើយវានឹងលេចឡើងនៃដីទាំងមូល ទាំងដាច់ខាតហើយបំបាត់ជាបំណែង។
ហើយសុនដៃទាំងដប់ ដដែលចេញពីអាណាចក្រនេះ
គឺជាសត្វចង្រៃដប់អង្គដែលនឹងកើតឡើង;
ហើយមានមួយទៀតនឹងកើតឡើងបន្ទាប់ពីពួកគេ ហើយវានឹងខុសពីអង្គដំបូងៗ
ហើយវានឹងបង្កក្បាលសត្វចង្រៃអង្គ។
ហើយវានឹងពោលពាក្យដ៏ធំទាំងពីរ៖ ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត
ហើយវានឹងផ្ទុកពួកបរិសុទ្ធរបស់ព្រះដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតឱ្យហត់
ហើយគិតនឹងផ្តល់បុគ្គលនិងក្រុមនិយម;
ហើយពួកគេនឹងត្រូវប្រគល់ទៅក្នុងកណ្តាប់ដៃរបស់វា រហូតដល់មួយកាល និងពីរកាល
និងកន្លះកាល។ ប៉ុន្តែ ការជំនុំជម្រះនឹងអង្គុយចេញ
ហើយគេនឹងដកអំណាចគ្រប់គ្រងរបស់វាចេញ ដើម្បីបំផ្លាញ
ហើយកម្មវិធីរាជ្យរហូតដល់ទីបំផុត។ ដានីយ៍លែ ៧:២៣-២៦។

នគរទីបួនក្នុង ដានីយ៍លែ ជំពូក ២ គឺរូប។ សុនដៃទាំងដប់គឺជាឱ្យនគរទាំងដប់
ដដែលគឺជាឱ្យនគររបស់រូបបែបពហុវេនិយម
ហើយមុនពេលរូបសត្វចង្រៃនឹងកាន់កាប់ពិភពលោកនៅឆ្នាំ 538
នគរទាំងបីក្នុងចំណោមនគរទាំងនោះនឹងត្រូវដកចេញ ឬត្រូវបានដកឡើង។ បន្ទាប់មក
«សុនដៃ» «តូច» នៃទីបុរាណ ដដែលមាន «កូនកែដូចជាកូនកែមនុស្ស
និងមាត់មួយដដែលនិយាយពាក្យធំៗ» នឹងកើតឡើង។
បុរសនិយាយដដែលមានសុនដៃដប់នៅក្នុងនគរទីបួន ហើយមានបីត្រូវបានដកចេញ
ដើម្បីបំផ្លាញ «សុនដៃតូច» ជំនួសសុនដៃទាំងបីនោះ
នោះនៃពេលសុនដៃទាំងបីត្រូវបានដកចេញ វានៅសល់សុនដៃបុរាណ
ហើយសុនដៃតូចគឺជាសុនដៃទីបុរាណ ពីព្រោះរូបសត្វកើតឡើងជាទីបុរាណ
ហើយជារបស់ទាំងបុរាណ។
មានពន្យល់ជាច្រើនស្តីអំពីរូបក្នុងដំណាក់កាលទាំងពីររបស់វានៅក្នុងជំពូកនេះ
ប៉ុន្តែនៃទីនេះ យើងគ្រាន់តែផ្តល់សាកស្និទ្ធិពីរមួយថា ទាំងតាមព្រះយេស៊ូវ
និងតាមបុរាណសាស្ត្ររូបកើតឡើងជាទីបុរាណ ហើយជារបស់ទាំងបុរាណ។

នៅក្នុងជំពូកទីបុរាណ យើងឃើញការពង្រីកនៃជំពូកទីបុរាណ។
ជំពូកនេះសម្គាល់នគរនានានៃព្រះគម្ពីរឡើងវិញមុតងទៀត
ប៉ុន្តែមិនរាប់បញ្ចូលនគរដំបូងគឺ ហាប៊ីឡូន ទេ
ពីព្រោះនោះពេលដែលដានីយ៍លែបានទទួលនិមិត្តក្នុងជំពូកទីបុរាណ
នោះគឺជាកងទ័ពបញ្ចូលនៃហាប៊ីឡូនណាស់ហើយ។ នៅក្នុងជំពូកនេះ មដេ-ពវ៉ែស
ត្រូវបានគំរាមដោយចៀមឈម្លាមួយដដែលមានសុនដៃពីរ។ ក្រិក
ត្រូវបានគំរាមដោយពពែមួយដដែលមានសុនដៃតែមួយ ដដែលត្រូវបានហាក់
ហើយពីសុនដៃដដែលហាក់នោះក៏បង្កកើតសុនដៃបួនឡើង។ បន្ទាប់មក មាន «សុនដៃតូច»

មួយលេចឡើងបន្ទាប់ពីក្រិក ហើយមុនដទៃទៀត សុនដៃតូចនោះគំណាងឲ្យរ៉ូម។
ទោះបីរ៉ូមមិនមែនជាពូជពង្សសង្គ្រោះដោយផ្ទាល់ពីចក្រភពក្រិកក៏ដោយ
ក៏អត្ថបទនេះពណ៌នាសុនដៃតូចថាចេញមកពីសុនដៃមួយក្នុងចំណោមសុនដៃទាំងបួន
ដែលមានកំណើតឡើងនៅក្នុងនគរក្រិក
បន្ទាប់ពីសុនដៃទីមួយ—ដដែលគំណាងឲ្យអាឡិចសាន់ដ័រ មហា ឌុបហាល—គួរឲ្យមានហាក់។
រ៉ូមមិនមែនជាពូជពង្សរបស់ក្រិកទេ
ប៉ុន្តែវាមានចាប់ផ្តើមការឈ្នះកាន់កាប់ពិភពលោករបស់ខ្លួនពីតំបន់ក្រិក
ហើយក្នុងន័យនេះ វាបានចេញមកពីសុនដៃមួយក្នុងចំណោមសុនដៃទាំងបួននោះ។

ដូចនេះ យើងឃើញនៅក្នុងជំពូកទីប្រាំបី មានសាក្សីទីពីរមួយចំពោះជំពូកទីប្រាំពីរ។
ម៉ឺន-ព័រស៊ីមានសុនដៃពីរ ក្រិកមានសុនដៃមួយ ហើយបន្ទាប់មកមានសុនដៃបួនទៀត។
នោះសូម្បីនឹងសុនដៃប្រាំពីរ មុនដល់សុនដៃរបស់រ៉ូម
ដោយសារតែសុនដៃតូចបានចេញមកពីសុនដៃមួយក្នុងចំណោមសុនដៃបួនរបស់ក្រិក។ ពីរ
បូក មួយ បួន សូម្បីនឹងប្រាំពីរ បន្ទាប់មករ៉ូម គឺសុនដៃតូច ជាសុនដៃទីប្រាំបី
ហើយវាក៏ត្រូវបានចេញពីចំណោមសុនដៃទាំងប្រាំពីរ។ គួរឲ្យកត់សម្គាល់ថា
នៅក្នុងអត្ថបទនេះ ដដែលគំណាត់អត្តសញ្ញាណថា រ៉ូមចេញមកពីសុនដៃមួយរបស់ក្រិក
គឺជាអំណះអំណាងនាំយកដល់ខាន់ប័ណ្ណមួយ ដដែល Miller នឹងសហការីរបស់គាត់
គួរឲ្យបរិយាយមុខក្នុងបុរេវត្តសាស្ត្ររបស់ពួកគេ។

ពួកប្បូតស្តេចក្នុងបុរេវត្តសាស្ត្រនោះបានទទួលថា
សុនដៃតូចរបស់រ៉ូមមិនអាចជាមុនបានទេ ពីព្រោះពួកវាបានទទួលនាំយកគំណាត់ថា
សុនដៃតូចនោះបានចេញមកពីសុនដៃក្រិកមួយក្នុងចំណោមសុនដៃទាំងបួន។ ដូចនេះ
ពួកគេបានអះអាងថា សុនដៃតូចនោះគំណាងឲ្យ អាន់ទីយ៉ុក អពើធានសេ
ដែលជាស្តេចមុនគេក្នុងចំណោមរាជវង្សសសលេយ៉ូស៊ីត
ដែលមានបន្តមាននៅក្នុងបុរេវត្តសាស្ត្រ បន្ទាប់ពីការបង្ខំអាណាចក្ររបស់
អាឡិចសាន់ដ័រ មហា ក្រោយមរណភាពរបស់គាត់។
ការគំរាមរបស់បុរេវត្តសាស្ត្រមីឡិរ៉ាយក៏លើកឡើងនេះមានទំហំធំខ្ពស់ណាស់ ដល់ថ្នាក់ថា
នៅលើផ្ទាំងគំនូសឆ្នាំ 1843
បានដាក់បញ្ចូលការគំរាមរវាងនឹងការបង្កើនរបស់ពួកប្បូតស្តេច
ដែលផ្អាកលើការពិតថា
ដានីយ៉ែលបានឃើញសុនដៃតូចចេញមកពីសុនដៃក្រិកមួយក្នុងចំណោមសុនដៃទាំងបួន
ហេតុដូច្នេះហើយមិនអាចសំដៅទៅលើរ៉ូមបានទេ
ពីព្រោះរ៉ូមមិនបានកំណើតចេញពីក្រិកឡើយ។
ការគំរាមនេះបានប៉ះពាល់ដល់បទគម្ពីរទាំងអស់ក្នុងដានីយ៉ែល
ដែលនៅទីនោះរ៉ូមគួរឲ្យមានកំណត់អត្តសញ្ញាណ។
ទស្សនៈរបស់ពួកប្បូតស្តេចក្នុងក្រុមមានថា “ពួកអុនកបុលនៃប្រជាជនរបស់អុនក”
នៅក្នុងខនីប័ណ្ណនៃដានីយ៉ែលជំពូកដប់មួយ គួរតែជាអាន់ទីយ៉ុក អពើធានសេ។ ដូចនេះ
ពួកមីឡិរ៉ាយក៏បានដាក់បញ្ចូលនៅលើផ្ទាំងគំនូស ដដែលបងស៊ុរី រ៉ាយក
បានកំណត់អត្តសញ្ញាណថា “គួរឲ្យមានដឹកនាំដោយព្រះហស្តនៃព្រះអម្ចាស់
ហើយមិនគួរឲ្យមានកប្បខ្មែរឡើយ” នូវសេចក្តីយល់ឃើញទៅកាន់ អាន់ទីយ៉ុក អពើធានសេ
ដើម្បីបញ្ជាក់មូលហេតុថា ហេតុអ្វីបានជាគាត់មិនអាចជាអាណាចក្រទីបួននោះបាន។
តើរ៉ូមជាអុនកបុលកំណើតឲ្យមានជាក់ស្តែងនៃនីមិត្តភាពបុរេវត្តសាស្ត្រទំនាយ ឬក៏ស្តេច
មុនគេនៃរាជវង្សសសលេយ៉ូស៊ីតដែលបានស្លាប់ជាងមួយរយឆ្នាំមុនព្រះគ្រីស្ទបុរស្តុត

តំណាងឲ្យអំណាចដលៃហានដលើបង្កើនបុរាណវិទ្យានិងព្រះគ្រីស្ទន៍នៅពេលទ្រង់ត្រូវបានគេដក់?

សំណួរដលៃអាចត្រូវបានលើកឡើងគឺ ហេតុអ្វីហានជា ដានីយ៍ដៃ
ត្រូវបានបង្ហាញឲ្យយើងឃើញថា រួម ក្នុងចក្ខុវិស័យក្នុងស្រុក បើទោះជាយ៉ាងណា
មិនមែនជាពូជពង្សសង្គមដោយផ្ទាល់របស់ក្រិកក៏ដោយ? ចម្លើយគឺថា
ការចាប់ផ្តើមនៃការឡើងកាន់អំណាចរបស់រ៉ូម បានចាប់ផ្តើមនៅក្នុងតំបន់នោះ
ដលៃកាលពីមុនជាងនៃដំបូងរបស់ក្រិក ប៉ុន្តែ
ហេតុអ្វីហានជាទំនាយត្រូវបានបង្ហាញក្នុងរបៀបបែបនោះ
ដើម្បីបង្ហាញឲ្យយើងឃើញមានការផ្លាស់ប្តូរដូច្នេះ?

យ៉ាងហោចណាស់ មានចម្លើយមួយ លើសពីសារៈសំខាន់នៃការកត់សម្គាល់ថា
ទីក្រុងរ៉ូមបានចាប់ផ្តើមឡើងកាន់អំណាចនៅក្នុងដែនដី គឺថា
អាថ៌កំបាំងដលៃរ៉ូមក្នុងតំបន់នេះមកជាលំដាប់ទីមួយ ហើយជាមុនគេក្នុងចំណោមបុរាណវិទ្យា
ត្រូវបានបង្ហាញដោយសាររ៉ូមត្រូវបានគេដាក់ជាមួយនឹងដំបូងរបស់ក្រិក
ដើម្បីបង្ហាញឲ្យយើងឃើញថា អាថ៌កំបាំងដលៃរ៉ូមជាមុនគេក្នុងចំណោមបុរាណវិទ្យា
អាថ៌កំបាំងនោះមានសារៈសំខាន់ដលៃចំណេះដឹងនោះ
បើទោះបីជាពួកមីលឈ្លីយកមិនអាចយល់គំនិតនោះបានឡើយ
ពីទស្សនៈរបស់ពួកគេនៅក្នុងបុរាណវិទ្យាសាស្ត្រក៏ដោយ។ ការពិតដលៃថា
ឯកសារយោងទាំងអស់នៃលើកឡើងគ្រីស្ទន៍នៅឆ្នាំ 1843 ប៉ុណ្ណោះទេ
ប៉ុន្តែថែមទាំងគំនូសតាងឆ្នាំ 1850 ផងដែរ សុទ្ធតែជាបង្ហាញនៃបុរាណវិទ្យា
នៃលើកឡើងដោយផ្ទាល់នៅក្នុងព្រះបន្ទូលទំនាយរបស់ព្រះ
ជាភស្តុតាងលើកលែងតែមួយគត់នៃឯកសារយោងដលៃសង្កេតឃើញថា Antiochus Epiphanes
មិនមែនជាអំណាចដលៃហានឈរយ៉ាងនឹងព្រះគ្រីស្ទ
នោះឡើយ ឲ្យយើងបន្តថែមទៀតលើគំនូសតាងនោះមានន័យសំខាន់យ៉ាងខ្ពស់
គួរឲ្យសង្កេតសម្គាល់យ៉ាងណាទេ
ដលៃនេះនៅពេលអាដិវិនធីសីមាបានចាកចេញពីមូលដ្ឋានគ្រឹះរបស់ខ្មែរ សព្វថ្ងៃនេះ
ពួកគេបានយកឲ្យយើងឃើញថា អំណាចនៃខ្មែរដំបូង ក្នុងដានីយ៍ដៃជំពូក 11
គឺ Antiochus Epiphanes មិនមែនឡើយ! ឥឡូវនេះ
ពួកគេកំពុងបង្ហាញឲ្យយើងឃើញថា ហានបុរាណវិទ្យាយ៉ាងខ្ពស់
ដលៃចំណេះដឹងលើកលែងតែពួកគេបានតំណាងការផ្លាស់ប្តូរនោះនេះលើគំនូសតាងឆ្នាំ 1843!

នគរទាំងឡាយក្នុងបុរាណវិទ្យាសាស្ត្របង្ហាញថា រ៉ូមឡើងមកជាទីបំរើ
ហើយជាមួយក្នុងចំណោមទាំងបុរាណវិទ្យា «សុនដៃតូច» ក្នុងជំពូកទីបំរើ ដលៃនិយាយ
«ពាក្យអ្នកអាងធំៗបុរាណវិទ្យានិងព្រះដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត» ឡើងមកជាទីបំរើ
ហើយជាមួយក្នុងចំណោមទាំងបុរាណវិទ្យា សុនដៃទាំងឡាយក្នុងជំពូកទីបំរើបង្ហាញថា
រ៉ូមឡើងមកជាទីបំរើ ហើយជាមួយក្នុងចំណោមទាំងបុរាណវិទ្យា

ក្នុងអត្ថបទបន្ទាប់ យើងនឹងពិចារណាអំពីរបៀបដលៃក្រុងរ៉ូមសម័យទំនើប
ដូចដលៃត្រូវបានតំណាងនៅក្នុងវិវរណៈ ១៧ ឡើងមកជាអាណាចក្រទីបំរើ
ហើយជាមួយនឹងអាណាចក្រទាំងបុរាណវិទ្យា បន្ទាប់មក យើងនឹងត្រឡប់ទៅកាន់ ដានីយ៍ដៃ ២
ហើយកំណត់អត្តសញ្ញាណមូលហេតុដលៃអាណាចក្រទាំងបួននៅក្នុង ដានីយ៍ដៃ ២
ដលៃជាការលើកឡើងជាលើកដំបូងអំពីអាណាចក្រនានាទំនាយព្រះគម្ភីរ
សរុបគ្នានឹងអាណាចក្រទាំងបុរាណវិទ្យានៅក្នុងវិវរណៈ ១៧។